

NÉPOLVASÓTÁR

SZÉPIRODALMI ÉS TUDOMÁNYTERJESZTŐ HETILAP.

SZERKESZTI

ÉS KIADJA

MEZŐFI VILMOS

SZERKESZTŐSÉG
ÉS
KIADÓHIVATAL

GARAÍ-UTCZA 32.

AHOVÁ A MEGRENDELÉSEK INTÉZENDŐK

Tartalom: Egy hatalmas urhoz. (Palágyi Lajos.) — A bastille. (M*) — A nyolcz órás munkanap. (Bebel Ágoston) — Mirza Schaffy versei. (Maróthi János.) — A mosóné leánya (Bródy Sándor.) — Az égben (Zempléni Árpád.) — Szellemszikkák. — Humor. — Különfélék. — Világkrónika. — Gazdaság. — Szerkesztői üzenetek.

➡ Egyes szám ára 10 krajczár. ➡

Felhívás.

Augusztus 1-én lesz egy negyedéve, hogy a „Népolvasótár“ olvasóinak megbizásából odahagyta kezdetleges formáját, hogy mint hetenként megjelenő szépirodalmi lap szolgálja az igazság és felvilágosodás nagy ügyét. Nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy a magunk elé tűzött célt becsületes, feláldozó munkával és kitartással törekedtünk elérni. S hogy eme törekvésünkkel sikert értünk el, azt olvasóközönségünknek köszönhetjük. Páratlan sikerrel dicsekedhetünk, mert negyedéves fennállás alatt bebizonyítottuk, hogy a „Népolvasótár“ életképes, hogy hiányt pótol és szükség van rá.

Munkásságunkat azzal a kijelentéssel kezdtük: Bizunk a cél-tudatos munkásnép támogatásában. Rövid negyedévi múltunkra visszapillantva kiállithatjuk a bizonyítványt, hogy bizakodásunkban meg nem csalatkoztunk. A céltudatos munkásnép egész lelkesedéssel körénk gyülekezett, hogy támogasson

A mit dicsőséggel megkezdtünk, azt dicsőséggel folytatni is akarjuk, azért kérjük továbbra is olvasóközönségünk feláldozó támogatását. Minél több olvasója akad a „Népolvasótár“-nak, annál gazdagabb lesz a tartalma és csinosabb a kiállítása.

Kérjük régi negyedéves előfizetőinket és azokat, a kik most akarnak előfizetni, hogy augusztus 1-én az előfizetési pénzeket küldjék meg, (Garay-u. 32. Népolvasótár) hogy a szétküldésben fennakadás ne történjék.

A „Népolvasótár“ előfizetési ára postai küldéssel negyedévre 1 frt 20 kr. Félévre 2 frt 40 kr. Egész évre 4 frt 80 kr.

A kik most negyedévre előfizetnek, november 1-ig kapják postán a lapot.

A „Népolvasótár“ szerkesztősége.

*

A most folyó „Világfelforgatók“ című regény folytatásaként megkezdjük Bellamy „Az új világ“ című világhírű regényének a közlését. A „Világfelforgatók“ és „Az új világ“ című regény tárgya ugyanazonos, azzal a különbséggel, hogy az utóbbi még érdekfeszítőbb, mint az első. A két regény egy lesz közölve, hogy egybe lehessen kötni, a mely célra bekötési táblák készülnek.

*

Uj évre a „Népolvasótár“ minden olvasója kedves meglepetésben fog részesülni. Olvasóink izlésének és világfelfogásának kedvező csinos jutalomképpel fogunk szolgálni, a mely diszére lesz minden proletár lakásnak.

*

Ama olvasóink, a kik Budapesten vasárnaponként házhoz hordatják a füzeteket, továbbra is megkapják pontosan mint eddig és a különböző jutalmakra ők ép úgy igényt tarthatnak mint a negyedéves előfizetők.

NÉPOLVASÓTÁR

13. szám.

Budapest, 1897. július 25.

I. évfolyam

Szerkeszti és kiadja MEZŐFI VILMOS.

✻ Szerkesztőség és kiadóhivatal Garai-utca 32.

Egy hatalmas úrhoz.

Te, a kit milljók irigyelnek,
Te, a kit milljók ünnepelnek,
Nagy úr, fél tartomány ura,
Bár roppant rangodért csodállak,
Hadd, hogy utadból félre álljak,
S ne zengjek rólad dalt soha.

Minek tenéked az az ének,
Mely vigasz szenvedők szívének,
Mely elbukottat felemel?
Hiszen te nagy vagy, büszke, boldog,
Te fejedet oly fennen hordod,
Hogy dal hozzád nem érne fel!

Szegény poéta bus dalára
Figyeljen az, a ki koldus, árva,
Neked megrontaná napod,
Vigat neked csak az dalolhat,
A konyháján udvarodnak
Cselédeid közt ki jóllakott.

Mint ily dicső nagy úrhoz illik,
Tudom, te bőkezű vagy mindig
S költő adósa nem maradsz,
Rólad méltón csak az zenghet,
Ki nem taszítja el kegyelmed,
S uj dallal hálálja, mit adsz.

Az én lantomnak minden húrja
Földi panaszra, földi büra,
Am dics-dalokra ojtva nincs,

Muzsám — bocsásd meg szörnyü vétékét —
Sirok honába viszi léptét.
Hol nincs tekintély, rang, se kincs.

Majd hogyha egykor — óvjon Isten! —
Törve reményben, csalva hitben
Járnál sirhalmok közepett,
S nem segíthetne rajtad senki.
Ki hitvesztettek hitét zengi,
Akkor dalolna dalt neked!

Palágyi Lajos.

A bastille.1)

Csak olyan naptári dátum itt minálunk, mint július tizenharmadika vagy tizenötödike. Olyan nap, mint a többi, nálunk is, Németországban is, Angliában is, csak Párisban tánczolnak az utcán. Párisban az utcán tánczol a nép, sőt a téren is. Mert ezernyolczszázshetvenegyben törvénybe iktatták, hogy július 14-én tánczoljon a nép, mert akkor van a Bastille bevételének az évfordulója. Egy csöpp láz keringett akkor néhány ember vérében. Rongyos volt a ruhájuk és éhesek voltak. Aztán növekedett a láz. Tüzzre lobbantak az agyvelők, forrott a velő a csontokban, remegett a levegő a láztól, a nagy láztól, a melytől megremege a földgolyó, és megroppannak a trónok oszlopai, És vérbeborult sok millió agyvelő, ott száguldoztak az utcán a rongyosok, az éhesek, a kik enni akartak és bevették azon a napon a Bastillet. És ma évfordulója van megint ennek a napnak. Az ember azt hinné, hogy nyugodtan, mosolyogva nézi az uri nép azt a tánczot a párisi utcán. Persze, diákok, grizettek,²⁾ zubbonyos munkások és varróleányok járják! Végig hangos az uteza porzik a tér . . . este kigyul a világ, zsong a jókedv és ott remeg a párisi levegőben egy kicsi csöpp abból a lázból, a melylyel száz esztendő előtt egy világot megremegettek az éhesek. Semmi . . . diákok járják a grizettekkel. A grófok, bárók, vicomteok³⁾ kocsijai ott állanak és a kiaszott, czilinderes urak, puderes,⁴⁾ szép uridámák a lorgnonjukon⁵⁾ át nézik a tánczot . . .

— Très intéressant!⁶⁾

1) A mult században a nagy francia forradalom a Bastille lerombolásával vette kezdetét. A Bastille párisi börtön volt, a melyben a királyok politikai vagy személyes ellenfeleiket jog és törvény ellenére fogva tartották. A lerombolás évforduló napját július 14-ét a francia nép nagy ünnepekkel üli meg. Páris közterein nyilvánosan tánczolnak ezen a napon.

2) Könnyüvéru párisi leányok.

3) Francia mágnás.

4) Arczpor. Arczporozott.

5) Szemüveg, a melyet a „hölgyek“ közben tarthatnak.

6) Franciaúl: Nagyon érdekes!

Toporzékolnak a lovaik, bámul a kocsis. Hátul, meg az utcasarkon ott áll a zubbonyos munkás, kurta pipájával a szájában. Porzik az utca, haldoklik a nap és döng a föld a vad táncztól. És a messzi éghatáron végsőt lobban a kialvó fénygolyó. Aztán lassan feketedik a város. Belemered az égbe a sok gyárkémény... Nézi, nézi, sokan vannak és mind nézik a gyárak kéményeit. És érzik, hogy még nagyon sok a Bastille a világon. És sok az éhes. — És a maguk egyszerű eszével kigondolják, hogyha majd a párisi grófok, bárók, vicomteok megúnják ezt a julius tizennegyedik tánczot, lesz helyette másik. És ha lesz, Franciaországban lesz legelőször. Lázás lesz akkor is a levegő, az éhesek rohanni fognak az utcán, egy régi éneket⁷⁾ bugva, a mi a veséig furódik.

És sirni fognak a királyok.

Ott szépen kigondolják ezt mind a munkások, a mikor lebukik a nap a hegyek mögé és lassan leülepszik a fölkaavart por. Kigondolják és már a puszta gondolattól is villog a szemük. Majd aztán összeülnek a füstös koresmában és abszintot⁸⁾ isznak. Csöndesen, alig szólva egy szót. És amint ráborul az este Párisra, a nagy Franciaországra és a fél világra, a padlásszobákban, a földeken, mindenütt sirás kél, könny fakad. És abszintot isznak az éhesek. És piros kendővel törlik a homlokukat.

És ha azok abszintot isznak, megittasul tőle az egész világ.

Pedig lám, julius tizennegyedik van, és a Bastille téren tánczol a nép. A mikor kitánczolta magát, haza megy tovább éhezni. A grófok, bárók, vicomteok lakomára gyűlnek, nagyon világos van a szobájukban és sok az étel, meg se tudják enni mind. Hajnalig is mulatnak. Akkor mennek csak haza.

Akkor, a mikor végigszórja a világon első sugarait a nap. Sok sugarat, sok aranyat szór és megvakul a világosságtól, aki nincs hozzászokva. Látja ezt a fényt a gróf is, meg a munkás is. A munkás megérti, de a gróf nem.

Pedig lesz még egyszer ünnep a világon.

(M*.)

A nyolczórás munkanap.

— Irta: **Bebel Ágoston.** —

Elismerésreméltó, hogy Rae a nyolczórás muukanap ellenségeinek érveit is felsorolja, hogy gyakorlati tényekkel czáfolhassa meg azokat. A mikor a negyvenes évek végén Angliában a tíz órai munkaidőért sikra szálltak, az angol szabad kereskedők pártjának vezére Cobden azt mondta, hogy ha ez a követelés törvénynyé válik minden gép szünetelni fog Angliában Ennek az urnak ezt válaszolták: Am szüneteljenek a gépek, legalább nem

⁷⁾ Ez a régi ének a marsaillese.

⁸⁾ Zöldes színű, idegigazgató pálinka. A francia munkás nagyon kedveli.

fogják gyermekeink életét összezuzni. Ez a törvény megadta a nőknek és a gyermekeknek a várt védelmet és Anglia ipari előrehaladását nagyban emelte. Rae kijelenti, hogy a munkaidő megrövidítéseit egy félszázad óta kíséri figyelemmel és úgy tapasztalta, hogy ez idő alatt az angol munkások józanságban, egészségben, műveltségben és munkaképességben gyarapodtak.

Tapasztalati tényeken alapuló fejtegetései a nyolcz órás munkanap védőinek számos feltevését megczáfolják. Kétségbe vonja, hogy a nyolcz órás munkanap életbeléptetése után, az üzembe helyezett javított gépek folytán, a termelés fokozódni fog. Bebizonnyítja, hogy két körülménytől függ a munkaidő megrövidítésének eseten a termékek minőségének javulása és a termelés fokozása. Ezek: a munkásnak minden várakozást megszegyenítő munkaképessége és az ezzel együtt járó helyesebb munkamegosztás. A mi az elsőt illeti, megengedi Rae, hogy a lényegesen megrövidített munkaidőnél ez nem lesz oly nagyon szembetűnő. Sőt eleinte nem ritkán a munkatermék kevesebb lesz. Ez onnan van, mert a munkásnak előbb meg kell szokni a fokozottabb igényeket. A több nyugalom és az abból következő szellemi rugékonyság csak fokról-fokra lesznek észlelhetők. Rae ide vonatkozó állítását német és osztrák gyárfelügyelőknek a rövidített munkaidőről szóló jelentéseivel is bizonyítja. Ámde azután valósággal meglepő a hatás, a melyet a munkás munkaképességére a hosszabb pihenési idő és az azzal együttjáró fokozott szellemi rugékonyság gyakorol. S ebben van a biztosítéka annak, hogy a nyolczórás munkanap a a kisebb kézműves üzemeknél is életbeléptethető, anélkül, hogy veszedelemmel járna.

Rae elmondja, hogy a bradfordi Holder cégnek, a legnagyobb gyapjufésüldék tulajdonosának Franciaországban levő gyáraiban 72 óra a heti munkaidő. A különbség tehát hetenként 16 óra, vagyis naponként három óra. S bár a francia gyárban ugyanolyan gépekkel dolgoznak, mint Angliában, sőt az angol gyárban, még magasabb béreket is fizetnek, mint Franciaországban: Angliában mégis olcsóbban vállalhatják el és készíthetik el a munkát, mint Franciaországban. Ennek oka egyszerűen az, hogy az angol munkás a rövidebb munkaidő következtében munkaképesebb, mint a francia.

Hasonló eredményt tapasztalt a kis ipar üzemeknél is. Viktória gyarmat (Ausztráliában) péküzeme a munkaidő rövidege tekintetében az egész világon első helyen áll. A munkásoknak 75 százaléka évtizedek óta naponta nyolczórát dolgozik a péküzemben. Bár 1856-ban, tehát negyven évvel ezelőtt kiküzdötték a kőművesek, az ácsok, a fehérenemű tisztítók, a bádigosok, a szobafestők és az építő munkások — egyszóval a kézművesek — a nyolczórás munkanapot. 1859-ben nyomdokaikba léptek a kazánkovácsok, a gépészek és a vasesztergályások. Melbourne városban 1879-ben tizenhét 1883-ban husz és 1891-ben hatvan iparág munkásai vívták ki a nyolczórás munkaidőt. A sütőmunkások 1883. év őszén kaptak meg a nyolczórás munkanapot. Előbb a tizenöt

órai munkaidőt tizre rövidítették és azután leszállították nyolcz órára, Az eredmény az volt, hogy a munkabérek, a melyek 1881-ben átlag hetenkint 40—42 shillingre rugtak, 1883-ban a rövidebb munkaidőért folytatott küzdelem idejében leszállottak 25 - 35 shillingre, de 1885-ben ismét heti 50 shillingre emelkedtek. A kenyér pedig egy krajczárral sem lett drágább, holott rövidebb lett a munkaidő és magasabb a munkabér. A nyolcz órai munkaidőt a 200 melbournei pékműhely közül, eleinte 50 léptette életbe, a melyekben 200 munkás volt alkalmazva. A munkaidőt egy harmad résznyivel megrövidítették, de csak egy hatodrészszel több munkást alkalmaztak. A munkásoknak kettős előnyük volt: egy harmaddal kisebb lett a munkaidő és ötven százalékkal magasabb a bér. A pék ipar pedig virágzott, mint annakelőtte.

(Vége következik.)

Mirza Schaffy versei¹⁾

I.

A nagyvezir.²⁾

*Őle légy oly büszke, nagyvezir!
Hatalmadat rettegik csupán,
Ha nyiltan tisztelet övez,
Nevet mögötted mindahány.*

*Őle légy oly büszke, nagyvezir!²⁾
Bár rendjelekkel vagy tele, —
Aranyfestékkel összekent
Hossz fábol vagy faragva te.*

*Nagy büszkeséged az, hogy a
Szultán³⁾ után járhatasz ki, be. —
A nulla egy után kezül,
Számot csak így allok vele.*

*Őle légy oly büszke, nagyvezir!
Arany körít bár tégedet, —
Hossz fábol vagy faragva te,
Ha csillagsz, — a te szegyenéd!*

¹⁾ Egy német költő álneve, a ki törökös modorban irt költeményeivel gunyolta ki a társadalmi félszégeket.

²⁾ Törökországban miniszterelnök.

³⁾ Szultán: a török császár.

II.

*Itastudó jött hozzám s így beszélt:
„A sahi) felől mikép vélekedel le?
Tapintata, vagy a füle nagyobb,
Vajjen valóban bölcsnek született-e!”*

*— Ely bölcs ő éppen, mint a többi mind,
A kik talárban és kapultan jáznak,
Jól tudja, hogy a nép vak és buta
S e butaságból hasznot húz magának.*

Maróthi János.

A mosóné leánya.

Irta: Bródy Sándor.

I.

— Megölöm! ordítá Béni mester s faragó szekerczéjével olyat ütött a benyiló ajtajára, hogy az nyomban letört a ragasztójáról s roppant robajjal a földre hullott.

A mint vérben forgó szemekkel, kezében az ütésre emelt szekerczével belépett a kamrába: a Lina lány állott elébe s megfogta a gyilkoló szerszámot:

— Mit akarsz apám?!

A homályos benyilóban, a földre vetett ágyon egy vézna kis asszony feküdt s lázas nagy szemeivel kimondhatlan rettegést fejezett ki. — Hevenyészett, zsákvászon takarója alól ujszülött gyermek, kékes-veres hajnélküli feje bukkant elé.

Még nagyon korán volt s a sötét tárgyakat valami serezegő faggyugyertya világa választá el egymástól, halvány határozatlan körvonallal. Mosó teknőben, langyos vízben álló ruhák gőzöltek; a padmalyról szárító kötél lógott; 1—2 kis ing s bábunak való horgolt fejkötők voltak reá teregetve.

Béni mestert a hideg rázta és a szekercze is tánczolt kezében, a mint a Lina leány felgyürt ujjakkal, a mosástól még gőzölgő karral megfogta a szerszámot s kituszkolni igyekezett édes apját.

Egy mulyának látszó, kis öregasszony rohant most be a homályos kamrába, végig nézett a jeleneten, míg tekintete a földön nyögő asszonyra s a sirni kezdő porontyra esett. Egyszerre fakadt sirásra s nevetésre és kikapta a ficzánkolo ujszülöttet anyja mellől:

— Hé, ezt meg kell fürdetni! — szolt és kirohant a konyhába.

A kis vézna gyermeképü asszony kinyitotta ajkait s beszélni akart, de nem tudott.

¹⁾ Magas hivatallal járó rang Törökországban.

Kezeit felemelve, egy vonagló mozdulattal — kérte vissza gyermekét.

Künn a konyhában vizlocsecsanás hallszott: a mosóné unokáját fürdeté s hangos-vidáman karatyált, beszélt a kis portékával:

— Ecsém mondd csak: ki az apád . . .

Béni mester leeresztve a szekerczét, fejét kezeibe temetve, elfojtott hangon ismétlé a kérdést:

— Ki az apja ?

Az anya behunyta szemeit s míg annak pillái alól a könnyek egyre hulltak, alig hallhatólag susogá:

— *Senki!*

Lina tagadólag intve fejével a tulesigázott gyűlölet hangján odaszólt apjának:

— Hát a kedvenczed, Flóris az ács . . .

Béni mester szemeit elfutotta a vér s marokra fogva a szekerczét felordított.

A Lina lány megsimogatta hugának verejtekéntől gyöngyöző homlokát:

— Hagyd el, bizzad reám, majd elvégzem én . . .! szót elfojtott, de erőteljes hangon s a szekrényből kiakasztva ünneplő ruháját öltözködni kezdett.

Karjai, melyeket esuklóig elsütött a nap, összeett, megdurvított a munka: felül fehérek s gömbölyűek voltak. Csak egy-egy jobban kifejlődött izom vallott a munkás lányra, ki hajnaltól napestig ott ül az olomgözös sötét nyomdában s a mennyire szűk, a fáradtságtól ziháló mellétől telik: egy nap úgy mint más nap, énekel, dudorász s naponta 80 krajczárért vonalazza azokat a vaskos könyveket, melyekben egykor a bankár milliomos tételei ragyognak . . .

Mégegyszer megigazgatá szőke hajfürteit s az ablakban sinylődő egyetlen cserép virág bimbaját leszakasztva, telt keblére tüzé. Megesókolta a betegágyast s így szólt hozzá:

— Apát hozok a gyermekednek, vagy . . . De lehet, hogy vissza se jövök többé . . .

A mosóné — félkezével az ujszülöttet pólyázva — intett utána:

Te Lina, valahogy el ne maradj, a doktorék ingét még ki kell öblögetni . . .

Lina kilépett az utcára, Már reggeli 6 óra volt s a szomszéd hajógyár mukásai köhécselve, rekedt hangon beszélgetve özőnlöttek a munkára.

A mosóné lánya fürkészőleg nézett szét a zajongó tömegben. Egyszerre elpirult, térdei megrogygyantak s odagyökerezett állóhelyébe.

Flóris az ács hatalmas alakját pillantá meg az uton. Egy épülő kut faállványa mögött egy leánnyal enyelgett. Csengő kacagása s a lánytól kapott esők esattanása idehallatszott hozzá s mint a méreg marva, égetve futott végig rajta. Feje szédült, szive elszorult a dühtől s alig tudta testét tovább vonszolni. De

midőn szapora lépésekkel látta közeledni a legényt: erőt vett magán s mosolyogva, kaczerán, szép testét riszálva kacsintott feléje.

Flóris már messziről intett neki s átkiáltott az utcán:

— Hová lelkelem!?

— Elmegyek szeretőt keresni!

— Hát itt vagyok én. . .

— Jőjjön ide, kezét rája! Vagy maradjon ott ahol van, hanem estve eljőjön a táncziskolába. . .

— Ott leszek.

— Meglássuk! — szólt a leány s a sarki gyógyszerész ajtaját épen e perczen megnyitó segédre mosolygott. . .

II.

Báró Trunck már zongorázott. Zöld színbe hajtó salonkabátján katonai érdemjelek bronz és ezüsből, hatalmas orrán rezes pir. Egész testével zenélt; lábai ha kellett, ha nem, rugták a pedált, fején pedig a zsiros katonasipka taktusra mozgott.

A „Riska-tehén“ tánczterem zongora mestere, született északnémet báró — von Remmingruns — bekiáltott olykor a tánczolókat által okozot pokoli zsvajba:

— Sák elegánt . . .

A tánczmester — nappal pinczér a Szikszayban — alig tuda az éles, katonára emlékeztető szavakat ellensúlyozni:

— Csak fesztelen, csak unzensenirt . . .

Különben senki sem feszélyezte magát. A szakácsné egész testével ránehezedett a szobafestőre s szerelmes szavakat sugdosott — hangos szóval — a fülébe:

— Ó te piszkos . . .! Miért nem jöttél el tegnap reggel a piacra . . .

Dohánygyári munkásnők — erős szagot terjesztve magukból — nagysádoztatták magukat kereskedő segédek által s kiszökve az udvarra, a sötétség leple alatt, de a hold fényénél csokolóztak füvel-fával . . . Aztán halványan vagy kipirulva tértek vissza és tánczoltak tovább.

Egy svájcei bonne, gazdájának csupasz képü diák fiával dühösen aprózta a tánczot s a tejképü gyermek minden zsebét kikutatta bonbon után.

Ujságkihordó lányok egy csoportban, férfi nélkül járták a tánczot s egymásba fogódzkodva vihogtak, udvaroltak egymásnak mint férfi a hölgynek:

— Kedves kisasszony, parancsol színházba mennem? . . .

Vén lány gubbaszkodott a sarokban s irigyen nézte a tánczolókat.

Egy gépész úgy magához ölelte tánczosnőjét, hogy az felsikoltott.

S a tánczmester — előtánczos — egyre kiabált:

— Csak fesztelen csak unzensenirt . . .!

A zongoramester alakja már egészen elveszett a füst és

porfelhő
felhangz

—
Mi

forrott,
megann
folyt lef
nyakuk

Ru

alja; a

— Egy-

zsvajba

élével a

nyögve,

tovább.

A

meg, m

Ké

nézték l

kat a tá

bársony

mesterr

arczeza

Sz

Milyen

az öblö

Li

téket.

jönni. M

a férfi

fájt s a

mestere

sohaser

most. S

hallani.

Hogy

huga b

ide. Hi

rázhatt

Mohón

a leány

tana ez

gyenge

—

a kis a

bébe m

van-e

recsika

A

porfelhők közepette, s nem tudni honnan kerültek az időnként felhangzó rikácsoló hangok:

— Sák elegánt . . .

Mint mikor óriási üstben forr, fő, buzog a ruha: úgy forrott, főtt, izzadott az alacsony, de széles táncsteremben mind-megannyi tánczó pár. Befent lányarcokról az izzadsággal együtt folyt lefelé a festék s különböző színű csikokat festett arczbőrük, nyakuk s vasárnapi ruhájukra.

Ruharongyokkal, eltépett csinált virágokkal volt telve a terem alja; a földreejtett bonbonok ropogtak a tánczók lábai alatt. — Egy-egy pattanás s utána nyögve ejtett „jaj“ vegyült a lázas zsvájba: valamelyik leány mellfűzőjének aczéllemeze pattan el s élével az elevenbe nyomult . . . A szegény lány minden ütemnél nyögve, de azért elzöldült arczezal, kisebzett testtel is: tánczolt tovább.

A táncz sajátságos örülete, mely csak az embernél található meg, mindegyre fokozódva erőt vett az egész tömegen.

Két lakatos lány, kik még csak az imént is ajkbiggyesztve nézték le a hozzájuk nem illő csöcseléket, vadul sodrották be magukat a tánczba, s fejük fölött ujjaikat csattogtatták. — Csak három bársonyruhás, szabadságolt utca-hölgy hallgatott a zongoramesterre s elegans finoman szelid mozdulatokkal, szenteskedő arczezal bokázott végig a padlón . . .

Szombat este volt s a munkások zsebeiben csörgött a pénz. Milyen lelkesítő zene! a heti bér nyavalygott, türelmetlenkedett az öblös zsebekben.

Lina lány egy sarokból nézte végig az egész pokoli színjátékot. Most volt itt először s tudta, hogy nem fog többé ide jönni. Nemes, tiszta lényege megundorodott e látványtól, melyet a férfi és nő közötti külömbiség hozott létre. Feje, szive, mindene fájt s azt se tudta mitől. Balról egy korhely jogász jobbról két mesterember vette körül s faggatta. Alig felelt nekik. A férfit sohasem látta még így, minden emberi mezét levetközve, mint most. Sohasem akart férjhez menni, de most többé férfiről sem akart hallani. Utálta őket, izzadt kezeik s baromilag forró leheletökkel. Hogy bomlanak minden szoknya után! Ma már fel tudta fogni huga bukását. A kis Lizi alig cserepedett fel s máris el-elszökött ide. Hitta őt is. Milyen kár, hogy nem jött el, legalább megmagyarázhatta volna testvéreinek, hogy ezek nem emberek, hanem barmok. Mohón kapnak minden szál széna után. Mert széna, szalma csak a leánybecsület. Ah majd megmutatná ő, hogy a fogára koppintana ezeknek a nyomorultaknak, kik kihasználják az asszony nép gyengeségét, ostobaságát.

— Szegény Lizi, szegény Lizi, — susogta magában Lina, s a kis anya kinjaira, szégyenére, apátlan porontyára gondolt. Zsebébe nyulva megtapogatta azt a papirosba takart valamit — megvan-e még? Az a valami nagy adag s feltétlenül öllő méreg, szerecsika volt.

A táncz folyt tovább. A tánczmester egyre orditá!

— Csak fesztelen, csak unzsenirt . . .

És nem volt többé a rendnek legkisebb árnya sem a megvadult tömegben. Fűző okozta mellziha, mámoros hörgés, csókcsattanás, a megölelt nyőszörgőse, a tyukszemfájós jajja, az epedés sóhaja, az epedéstől, vágytól, a hideglelősek fogesattogása, tulhangozá a báró zongorajátékát, rekedté vált szavait:

— Sák elegánt . . .

Egyszerre azonban csend lőn. Flóris az ács a zongoramester által játszott walcert énekelve lépett a tánczolók közé. Új bársony zeke feszült széles mellére. Halvány szép fejével kiemelkedett az egész közönség közül. Szemeit végig ragyogtatá a leánytengeren s egy öt forintost dobott báró Trunck tányérjára:

(Folytatása következik.)

Az égben.

*Sirba hunyt szerelme az én bus szívemnek,
Gyászos holtad után, hol keresselek meg?
Látom e még viszont gyönyörű szép lelked,
Vagy a sir elölem mindörökre elfed?*

*Hej csak én azt tudnám, a mennyország hol van,
Hogy mennék utánad kedves ebbe, a nyomban.
Átdőfném szívemet, a hol az élet lakik,
S szállanék utánad csillagtól-csillagig.*

*De hátha a mennybe nem eresztenének,
Oda nem mehet be az öngyilkos lélek.
Ott lesz majd szent Péter beüzenem tőle:
— Tiszteli Piroskát régi szeretője! —*

Zempléni Árpád.

Szocziális igazságok.

A munkaerő ára. A munkaerő árú, a melynek értéke és piaczi ára van. Ámde különbözik a többi árutól, mert használata újabb árukat teremt, míg ellenben, ha a többi árukat, például az élelmi szereket felhasználják, elpusztultak, megsemisültek, megszűntek áruk lenni. A munkás, a kinek nincs munka eszköze és nincsenek a megélhetésre szükséges eszközei, kénytelen munkerejét a piacon eladni. A munka erőt pedig, éppen úgy fizetik, mint a többi árut, vagyis az a költség lesz megfizetve, a menyibe a munkaerőnek előteremtése került. Mert mi a munkaerő?

Ama élelmiszerek és egyéb szükségletek összesége, a melyekre a munkásnak, megélhetésére és fájának fentartására szüksége van. A tőkepénzes tehát annyit fizet a munkaerőért, a mennyire annak szüksége van, hogy magát tovább plantálhassa.

Kell-e sokat dolgozni? Hertzka Tivadar, az ismert nevű bécsi nemzetgazdasági író, „A társadalmi fejlődés törvényei“ című könyvében kiszámítja, hogy mennyi munkára és munkásra van szükség, hogy a mai előrehaladott géptechnika mellett az emberiség létezhessen. Számítása szerint Ausztriában, ha a munkát helyesen szerveznék 615 ezer munkás elég volna, ahhoz, hogy huszonkét millió ember megélhessen, ruházkodhassék és kényelmesen lakhasson. Ugyancsak Hertzka kiszámítja, hogy ha Ausztriában, minden munkaképes férfi és nő 16 és 50 életév között dolgozna, akkor egynek-egynek évenként 30 napot kellene dolgozni, hogy a huszonkét millió ember részére minden szükségest előteremtsen. S ma mégis vannak emberek, a kik naponta 15--16 órát dolgoznak.

A tőke nem munka eredménye. A polgári írók váltig erősítgetik, hogy a nagy tőke tulajdonosa munkájának az eredménye; Marx Károly alaposan megegyeztetve ezt a mesét. A „Tőke“ című nagyszabású művének „Vagyon felhalmozódás“ című fejezetében adatokkal bizonyítja, hogy a nagy földbirtokosok és a nagy ingótlók erőszakoskodás útján keletkeztek. Kimutatja, hogy Angolországban századról-századra minő eszközökkel érték el a termelési eszközök tulajdonosai azt, hogy mindég több és több vagyon halmozódott a kezeikben össze. Ezek az eszközök voltak: furfang, csalárdság és az erőszak, tehát nem az egyéni munka.

Különfélék.

? **Tíz éves kisasszony-feleség.** Afrika forró égája alatt, ahol tíz éves leánykákat vesznek el, ott történt, hogy perbe fogtak egy férjet, amiért vétett a felesége szemérme ellen. A vádlottat, akit az esküdtek elé idéztek, Mezani Buszád ben Alinak hívják. Meglehetősen megdöbbenett, ami körülötte történt és kíváncsian nézegette a törvénytörő urakat. 1892. nov. 2-ikán Menzanit följelentették, hogy nőül vette Bendu Fattát, aki még tizedik évét sem érte el. A polgári hatóság feje megtagadta a házasság megkötését, De Bendu Areszki majoros, a leány atyja, mégis beleegyezett abba, hogy Mezani házához vigye a gyermeket és éljen vele. A kádi összeadta őket és a férj 200 frankot fizetett az atyának. Az orvosi szakvélemény azt konstataulta, hogy Fatta érintetlen maradt. A bírák zavarban voltak, mert Mezani nem követett el jogellenes dolgot; mi több, a leányka sirva kérte, hogy ne vegyék el a férjét. Az algíriai törvények ezen a téren nagyon elütnek a francia törvényektől és végre is az államügyész kénytelen volt visszavonni a vádat.

? **A keztyük birodalma.** Az ország, amely valósággal a keztyük birodalmának nevezhető, nem Franciaország hanem Anglia. A derék, böcs angol nép évenként harminczhat millió pár keztyüt használ el. E nagy mennyiség háromnegyed része az angol hölgyeknek jut. Nekünk alig lehet fogalmunk arról, hogy az angol keztyűgyárak minő óriási módon virágzanak. Egy gyár maga 50.000 embert alkalmaz; az angol leányok közül sokan ezer forintot is elköltenek évenként keztyüre. Hanem Angliában aztán egy pár finom keztyűnek 20 forint az ára. Az elegáns hölgyeknek többnyire egész láda keztyűkészletük van. Egy hercegnőnél, amikor az ingóságait elárverezték, éppen 2000 pár keztyüt adtak el a legtöbbet ígérőnek. De azért Angliában éppen úgy mint nálunk, vannak emberek, a kiknek betevő falatjuk sincs, nem hogy keztyüre telnék.

? **Egy nőgyűlölő.** Cecil Rhodes, a híres afrikai bányakirály, a nőknek esküdt ellensége. Egy titkára volt neki, akit nagyon szeretett, mindaddig, míg a titkár egy napon azzal nem állt elő, hogy meg akar nősülni. Cecil Rhodes úgy megijedt, mintha a villám csapott volna le mellette. Egy darabig mereven nézett a titkára, aztán felkiáltott: „Hol a pokolba vegyek másik titkárt?” Aztán kiment a szobából, az ajtót pedig mérgesen bevágta maga után. Nem akarta megtartani szolgálatában továbbra is a titkárt, aki a házasság igájába hajtotta fejét, ezt olyan szörnyűségnek tekintette, amire magát a világért el nem szánta volna.

? **Köszönet.** Szamárra huzza a taligát, de bizony fönnakad és hasztalan nógatja a gazdáját. Egy uri ember részvétlenül neki-gyűrködik és átsegíti a taligát az akadályon, úgy, hogy a füles már tovább huzhatta a terhet.

A gazda megemelint kalapját és szól:

— Köszönöm szépen! Bizony egy szamárra kevés lett volna!

? **A rák életmódja.** Heyring jószágigazgató, ki alaposan megfigyelte a rák életmódját, megczáfolja azokat a téves nézeteket és meséket, melyek a rákról forgalomban vannak. Minden rák egy meghatározott kerületben él, amelyből nem szokott kivándorolni. Rothadt vagy bűdös hust a rák nem eszik, friss hust is csak szükségből, legjobban a halat, békát, luczernát, löherét és egyáltalán a mésztartalmu növényeket szereti. Pánczélját a rák nagy fájdalom közt veti le és ezt a levetett pánczél is fölemészti. A rák pánczélja kitágul és a háta közepén megrepedez, mire a rák kibújik belőle, ami könnyen megy és csak az olló és fark levetésénél kell jobban erőlködni. Minden ráknak megvan a maga lyuka, melybe a hidegebb időjárás beálltával visszahúzódik. Télen a rák nem dermed meg, nem alszik téli álmot, mint ahogy hiszik, hanem mentül nagyobb lesz a hideg, magát a talajba annál mélyebben furja be. A ráknak nagyon sok ellensége van, amilyenek a ragadozó halak, rókák, sőt kutyák és ezenfelül a rákot az ugynevezett rákpestis is nagyon pusztítja. Legnagyobb ellenségei azonban a gyöngye fiókrákoknak maguk a szülők, melyek az apróságokat fölfalják. Nagy tévedés, hogy a rákot az olyan hónapokban kell

enni, amelyekben nincs R betű és Heyking szerint ép május, június, július és augusztus és ezenfelül november hónapban kellene a kimélési időt megállapítani. A rákot, miután kifogták, sötét helyen, pinczében öt-hat napig is el lehet tartani élve, világos helyen pedig vízben is csak egy-két napig él, szárazon és világosságban pedig pár óra alatt megdöglik.

? **Porosz milliomosok.** A 26 leggazdagabb porosz milliomos — az 1896-iki összeírás szerint — mindössze 1015 millió márka értéket képviselt. A legközelebbi 75 dúsgazdag 1008 milliót, az utánuk következő 123 gazdag 1000 millió márkát. Az első csoportban 216—18 milliót érő egyének, második csoportban 18—20 milliót érők, a harmadikban csak holmi 6—7 milliós alakok találhatók. Az 1—2 milliónyi vagyont a jó poroszok már nem is takálják. A nagyszámu millió javarésze persze a városokra esik, mert a milliomos urak nagyobb biztonságban érzik magukat, sőt a milliókat is. — a városok sánczain belül.

Humor.

)(**Gyermekes.** Kis fiu: „Mondja csak rendőrbácsi nem látott erre menni egy nagy embert egy kis fiu nélkül? A kis fiu én vagyok.”

)(**Egyet akarnak.** Az asszony: Te Jóska, szeretnék öt pengőt. A férj: Én is.

)(**A kalapüz etben.** Elárusítóné egy aggszűzhöz: Kérem kis-asszony vegye meg ezt a virággal diszitett kalapot. A virágok két esztendővel megfiatalítják.

Aggszűz: Ugy, akkor adjon egy kalapot, a melyen még több virág van.

)(**Természetes.** Az első barátnő: „Margit tegnap azt mondta, hogy a vőlegénye nem olyan, mint a többi fiatal ember. — Második barátnő: „Természetes. A vőlegényét betudta fenni, a többi fiatal embert pedig nem, így tehát a vőlegénye nem olyan, mint a többi.”

)(**A törvényszék előtt.**

Bíró: Ön megígérte, hogy ezt a hölgyet feleségül fogja venni és most ígéretét nem akarja beváltani?

Vádlott: De kérem bíró úr a házasság szerencsejáték. A szerencsejátékot pedig a törvény tiltja.

)(**Lefőzte.**

Rendőrr egy munkáshoz: Miért nevet mindég, a mikor maga mellett megyek el?

A munkás: Miért megy éppen akkor el mellettem, a mikor nevetek?

)(**Ravaszság.** *Károlyka:* Mama, van még valami ennivaló?
Mama: Nincs semmi.

Károlyka: Igazán nincsen már semmi?

Mama: Nincs, ha mondom.

Károlyka: No akkor hát megmondhatom, hogy nagyon fáj a hasam.

Szellemszikrák.

* Mikor a gyomrod nem elégszik meg kenyérrel, hátad a szolgáltnak hajlik meg.

* A kártyaszennvedély, a fősvénység és unalom e hitvány gyümölcse, csak az üres szellem- és üres szívben ver gyökeret.

* Minden gonoszság gyengességből jő.

* A gyenge nyugtalan, az erős nyugodt.

* A kegyetlenség a tudatlanság sajátsága, mely csak az erő jogát ismeri el.

* Az a legszerencsétlenebb ember, a ki magát annak tartja.

* Semmi sem lehet oly bátortalan, mint a rossz lelkiismeret.

* A test boldogsága az egészség, a szellemé a tudás.

* Legnehezebb három dolog: a titoktartás, a megbántás elfeledése és a szabad idő helyes felhasználása.

* Az eszély az ifjuság ideje alatt kívánatos: a vidámság az öregség balzsama.

* A megbocsátás többet ér a megbánásnál. Inkább bocsáss meg, mint hogy megboszuld magad, mert a bosszuállást a megbánás kíséri.

* E világon ket dologtól lehet leginkább félni: a barátok irigysége és az ellenségek gyűlöletétől

* A fősvény nem bírja vagyonát, de vagyona bírja őt.

Világkrónika.

— Furcsa panasz. Mödlingben Bécs mellett a rendőrség előtt egy ember panaszt tett, hogy revolvért vásárolt, de mikor elakarta sütni, hogy agyonlője magát, nem sült el. Kéri tehát a fegyverkereskedő megbüntetését. A rendőrtisztviselő mindent megígért, de a revolvért ott tartotta magánál.

— Az örült rémtette. Párisban egy örült asszony morfiummal megmérgezett három kis leányt, a kik gondjaira voltak bízva.

— Gyilkos villám. Apratolaferra községben (Olaszország) négy fiatalember a zivatar elől fel menekült a toronyba. A villám odacsapott és mind a négyet megölte. — Cassentában (olaszországi község) a villám beütött egy földmives ember házába, a hol 7 embert agyonstujtott.

— Szerető hitvesek. A berlini pályaudvaron Ottegravan nevű festő úgy összeveszett a feleségével, hogy az elkeseredett

asszony az éppen berobogó gyorsvonat elé vetette magát. Szerencsére a mozdonyvezető az asszony előtt egy méternyire megállította a vonatot.

— **Megkínzott örült.** A nantesi (Franciaország) tébolydában az ápolók halálra kínoztak egy örültet. A kegyetlen ápolókat becsukták.

— **A nyomor.** Párisban négy fiatal munkásnő közös elhatározással szengázzal öngyilkosságot követtek el. A mikor reggel megtalálták őket, egymás szorosan átölelve az ágyon feküdtek. A nyomor vitte rá a négy munkásnőt a kétségbeesett tetre.

— **Kedves hely.** Bátorságos hely lehet a madridi (Spanyolország fővárosa) törvényszéki palota. Kitünt, hogy a pinczében több métermázsa lőpor van főlhalmozva még pedig oly állapotban, hogy csak egy szikra kell a felrobbantásához. A hivatalnokok kijelentették, hogy lemondanak, ha a kormány el nem hordatja a lőport onnan.

— **Nagy meleg.** Észak-Amerikában rekkenő hőségek vannak. Közel ezer ember betegedett meg napszurás következtében. Julius 1 óta 350 ember halt meg.

— **Vonatösszeütközés.** Kasssel állomáson egy gyorsvonat neki ment egy személyvonatnak. Három ember meghalt és hat megsebesült.

— **Veszedelemes halászat.** Wiesbadenben két munkás dinamittal akart halakat fogni. Ámde a dinamit idő előtt felrobbant és a két munkást megölte.

— **A szerelem.** Furesa esküvő volt Kandernben (Németország). A menyasszony 80, a vőlegény 30 esztendő volt. Boldog mézesheteket!

— **Vasutkatastrófa.** Koppenhágában (Dánia fővárosa) nagy szerencsétlenség történt. Két vonat összeütközött, a minnek eredménye az lett, hogy 100 utas részint meghalt, részint megsebesült.

— **Leégett gyárak.** Antwerpenben egy nagy festékgár leégett. A kár százezrekre rug. Párisban egy nagy kocsigyár égett le. A kár egy millió. Két embert gyújtogatás gyanúja miatt tetartóztattak.

— **Czifra hegedü.** Egy német ember kitalálta a módját, hogyan kell agyagból hegedüt csinálni. Az agyag hegedü éppen úgy szól, mint a fából készült.

— **Fiatal gyilkos.** Gräfrathban (Norvégia) egy 11 éves fiú zsebkésével agyonszurta két évvel idősebb társát. Játzásközben veszték össze.

— **Macskakiállítás.** Ilyen csuda lesz Münchenben október 1-től 6-áig. A kinek szép kandurja van küldje oda.

— **Összeütközött vilamos.** Brüsszelben (Belgium főváros) két villamos kocsis összeütközött egymással. 4 ember súlyosan megsérült, többen könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **Haragos közönség.** Barcellónában (Spanyolország) a czirkuszban bikaviadal volt. A közönségnek nem elég vörös volt,

a multság, e felett való dühében elverte a czirkusz személyzetét és a bikákat elkergette. Kis hija volt, hogy a czirkuszt is fel nem gyújtották.

— Nagy hühó sem-miért. A német császárnak egy sétahajózás alkalmával egy csomó kötél a szemére esett. Semmi baja sem történt, de azért a lojalis ujságok vezércikkeket irtak a „felséges ur“ balesetéről.

— Az asszonygyilkos. A bécsi törvényszék egy Dolezsál nevű elvetemült ügynököt, a ki két öreg asszonyt ölt meg, halálra ítélte.

— Világbéke. Hamburgban augusztus 12-től 16-áig nemzetközi világbéke kongresszus lesz.

— Franzensbad fürdőhely közelében két személyvonat összeütközött. Hét ember sebesült meg.

— Az északi sarkra. Nehány bátor norvég ember vállalkozott rá, hogy léghajón felkeresik az örök jég birodalmát az északi sarkot. Ember ott még nem járt, ha tehát sikerül a vállalkozás, a tudománynak megbecsülhetetlen hasznára lesz. A bátor három ember már ott repül valahol a jéghegyek közt.

— Ujságíró az oroszlánketrecben. A városligeti czirkuszban (Budapesten) egy állatszelistőné mutogatja magát, a ki az oroszlánok közé estéknként bemegy. A dicsőséget megirigyelte egy budapesti ujságíró és ő is bement az asszonnyal az oroszlánketrecbe. Másnap meg egy hentes tette meg ugyanezt. Az oroszlánok nem bántották őket.

Gazdaság.

Az aratási munkálatokat buza és rozsban nagyobbára befejezték. A megejtett cséplő próbák nagyon különböző eredményt mutatnak. Gyöngye és közép közt váltakozik, valószínű, hogy terméseredményünk a hivatalos becslésen alul fog maradni. A tavaszi vetések inkább kielégítőek és az előfordult esőzések a kapás nyövényekre is jótékony hatással voltak.

Buza gyöngye irányzat mellett indult. Az összes forgalom 50000 métermázsára, a heti hozatalok 63 ezer métermázsára rugnak. Új buzában is történtek már eladások és a forgalomban volt néhány koesi tolnai és bácskai buza 9 frt 10 kron. kelt el.

Rozs csak szórványosan került eladásra. Egyedül vevők az égetők voltak, a kik 7 frt 20 krt fizettek.

Arpa 5·40—5·65 krt ért el. Új árpában még nincs kereslet.

Zab árak a múlt héthez viszonyítva nem változtak és a forgalomban volt 4000 mm.-ért szín és tisztaság szerint 5·60—6·10 krt fizettek.

Hüvelyesek. Babban nincs kereslet. Gömbölyü hab 6·25, barna bab 6 forintért kelt el. Lencse 8—9 forintért, köles 4—4·20 krért kelt el.

Szerkesztői üzenetek.

M. Lajos Dunaföldvár. Mind a három féle könyv megvan, de sajnos csak német nyelven. A magyar nyelvű tudományos könyvek olyan elvont, tudákos formában vannak írva, hogy a nép fia meg nem érti. Ha kívánja németben megszerezhetjük.

K. Lajos Ó-Buda. Szépen köszönjük. Aligha közöljük, mert a sakk talányok megfejtéséhez nem mindenki ért.

F. J. Budapest. „Az új világ” czime Arad, Trombita-u. 19. sz. Előfizetési ára félévre 60 kr. Igen ajánljuk önnek, segíyezze ön is krajczárjaival a nagy áldozatkézséggel megteremtett lapot. A Népolvasótár új regényének czime: „Az új világ”, ha ezt megakarja, szerezni fizessen elő 1 frt 20 krral egy negyedévre a Népolvasótárra.

P. János Orhaj-Török. A 14. füzetet véget ér, de nyomban utána megkezdődik, az új, sokszorta érdekesebb és tanulságosabb regény.

Sz. Ferencz Budapest Az 1884. XVII. t. cz. 4. §-a értelmében, a ki önnálló ipart akar gyakorolni annak szándékát az illetékes iparhatóságnak bekell jelenteni. Bekell mutatnia tanonczbizonyítványát és igazolnia kell azt, hogy felszabadulása után két évig szakbavágó munkával foglalkozott. Ezeknek igazolása után az iparjogot megkell adni. Budapesten 10 forint jár az engedélyért. Az első foku iparhatóság a kerületi előjáróság.

Cz. A. Budapest. A rejtvényt köszönjük. Alkalmilag jön.

G. Béla Budapest. Az esetleges nyereményt postán küldjük. Önt azonban mindenkor szívesen látjuk.

H. Ferencz asztalos Budapest. A küldött czimeket köszönjük.

M. Antal Marosvásárhely. Az ottani bizalmi férfitől megkapja.

L. Béla Budapest. A talányért köszönet.

W. József joghallgató Buda. Elkésve érkezett, így csak a jövő számban láthat napvilágot. Péntekig kérjük a kéziratot. Üdv.

P. Lajos mázoló Budapest. A mit többször, mondottunk ismeteljük: költemény íráshoz nem elég az érzés, hanem iskolázottság is kell hozzá. A mint érzés nélkül nem lehet valaki nagy költő, éppen úgy nem lehet azzá érzéssel, de technikai tudás nélkül. Önben meg van az érzés, de hiányzik a technika. Sajátítsa el, olvasson sokat jó könyveket, kiváló költők művét, gondolkozzék fölöttük és idővel — ha addig meg nem unja a versírást. — talán, technikailag is képzett poéta válik önből. Egyébként üdvözljük.

H. K. Budapest. Köszönjük az ügyes talányt, alkalmilag fölhasználjuk.

Cz. András Budapest. Köszönjük. Felhasználjuk.

J. József. Pécs. Bekötési táblák a „Tőke nyomorultjaihoz” elfogytak. Ha Sch. legalább huszat utána rendel, akkor még készítettünk.

Sch. Ferencz Budapest. Prémium: Szó szerint jutalom. Czukorprémiumra vonatkoztatva jelentősége oly pénzösszeg, a melyet az állam fizet bizonyos belföldi terményeknek kiviteléért, (külföldön való eladásáért) jutalomképpen. — Nem bizonyos, hogy be kell-e vonulni. Egyik ezrednél behívják, a másiknál nem. Azt bizony nem tudjuk, hogy a 23. ezrednél hogy lesz. Menjen a Soroksári-utczai katonai ügyosztályhoz, ott majd pontos felvilágosítást kap.

M. János Budapest. Az ügyes fordításokat köszönjük. Van-e még sok belőlük? Csak küldje el.

Terjeszszétek és olvassátok a „Népszavát” és a pártirodalmat.

Koczkarejtveny.

Cziblik Adolftól.

i	i	i	i
m	m	n	n
r	r	l	l
a	a	e	é

A betük úgy helyezendők el, hogy felülről lefelé, valamint balról jobbra egy és ugyanaz legyen olvasható.

A helyesen megfejtők közt első jutalom gyanánt „A kereszténység és a szocializmus,” második jutalom gyanánt „Az általános választó jogról” szóló iratokat sorsoljuk ki.

A megfejtést, valamint a helyesen megfejtők névsorát a Népoltvasótár 15. számában hozzuk.

Megfejtési határidő július 31.

A Népoltvasótár 11. számában közölt képrejtveny megfejtése:

Balkán félsziget.

Az első jutalmat „Az anarchizmus és szocializmus” nyerte: Horváth Mihály cipész VII. dob-u. 87. II 31.

A második jutalmat „Robespierre beszédét” nyerte: Farkas Károly, Győr-Révfa, öreg-u, 51. sz.

Helyesen fejtették meg a következők:

Budapestről: Hettinger Károly, Weisz M. Miklós, Grosch István, Vargay Béla, Praudorffy Pál, Szőke Lajos, Galambos István, Cziblik Adolf, Lausch Béla, Magyar Mariska, Knöpfmayer Lajos, Dávid István, Fazekas József, Feldman Róza, Nikes Vilmos, Gáborovics András, Gombosi Béla, Schneller Gyula, Petra József, Szilvási Lajos, Schaffl Bernát, Fazekas Ferencz, Bukovinszky Sándor, Benedek József, Oszvát Sándor, Fischer Gyula, Nemcsék Berta, Schwadenberger Ferencz, Langauer Ernő, Dravetz Imre, Jakab János, Horváth Mihály, Szabó József, Szabó György, Pajer Zsigmond

Vidékről: Poós Fesenz Jász-Apáthy, Farkas Károly Győr, Valantovits András Czepléd, Gaál Miksa Bács-Szent-Tamás, Ujváry Aladár Lippa, Szekeres József Pécs, Kubatán Gézané Baja, Székely Ferencz Nagy-Várad, Morovitz Lajos Dunaföldvár, Hercznel István Debreczen, Tautsa Sándor Csokonya, Farkas Károly Komárom, Horváth Sándor Czepléd, Szekeres István Bács-Szent-Tamás, Szendi Miklós Debreczen, Késmárky Ágoston Guár, Bartha Ödön M.-Vásárhely, Bálint János M.-Vásárhely, Klauz Anna Velence. Mózes Antal M.-Vásárhely, Kömüves Ferencz Torda, Orvecz István H.-M.-Vásárhely, Szendi László, Német Gábor, Helfer Gyula Miskolcz, Gottlieb Dávid M.-Vásárhely, Hetesi Juliska Pécs, Tillés Vilmos Debreczen, Csizsér József Tata, Katona Sándor Maros-Vásárhely, Pócza János Budapest.